

T O V A R N A
E M A J L I R A N E
P O S O D E
C E L J E

NUDI SVOJE PRVOVRSTNE IZDELKE:
EMAJLIRANO POSODO,
POCINKANO POSODO,
BRUŠENO IN SUROVO POSODO,
POKOSITRENO POSODO,
HIGIENIČNE EMAJLIRANE IZDELKE,
KOPALNE KADI,
KOTLE IN RADIATORJE ZA CENTR. KURJAVO,
SENČNIKE VSEH VRST

*

Brzjavke: Emajl Celje — Telefon 22-71

GLEDALIŠKI LIST

MESTNEGA GLEDALIŠČA

V CELJU • SEZONA 1953-54

LETO VIII • ŠTEVILKA 8

PEROBUDAK

KLOPČIČ

PRVIČ V SLOVENIJI

*Osma premiera v sezoni 1953-54 in dvanajsta premiera v
novi gledališki hiši*

PREMIERA IN SLOVENSKA PRAIZVEDBA

V SREDO, 26. MAJA 1954 ob 20

P E R O B U D A K

K L O P Č I Č

Vesela ljudska igra v treh dejanjih

Prevedel in priredil: *Lojze Filipič* — Režija: *Balbina Battelino-Baranovičeva* — Scena: *Milan Butina* — Koreografija: *Marjan Kralj* — Kostumi: *Mija Jarčeva*

IGRAJO:

Roža	Zora Červinkova
Jursan	Pavle Jeršin
Anica	Mina Jerajeva
Josina	Milan Brezigar
Antuša	Marija Goršičeva
Vranjica	Marjanca Krošlova
Radojko	Janez Albreht
Mijat	Janez Skof
Markina	Vlado Novak
Jeka	Neda Sirknikova
Ilija	Slavko Strnad

Plešejo: Slavko Strnad, Janez Albreht, Vlado Novak, Silvo Duh, Vlado Kalapati, Franc Jovan, Minca Jerajeva, Neda Sirknikova, Marjanca Krošlova, Pavla Škofova, Danica Frecetova, Tilka Svetelškova

Tehnično vodstvo: arh. Sveta Jovanović — Inspicijent: Iztok Gorenjc — Suflerka: Tilka Svetelškova — Lasuljar: Vinko Tajnšek — Lasuljarka: Pavla Gradišnikova — Razsvetljava: Bogo Les — Odrski mojster: Franjo Cesar — Mizarska dela: Franc Klobučar — Krojaška dela pod vodstvom Amalije Palirjeve in Jožeta Gobca — Slikarska dela: Milan Butina

DRAMATURGIJA, REPERTOAR IN VESELA LJUDSKA IGRA

O tem, ali v repertoar resnega gledališča z umetniškimi stremljenji sodi vesela ljudska igra ali zelo razposajena komedija, smo se teoretiki, kritiki in dramaturgi nekako v načelu sporazumeli. Dejali smo: sodi v repertoar. Pogledali smo bili razvoj gledališča v svetu, ozrli smo se na živo življenje in ugotovili, da je te vrste gledališka igra vedno imela svoje mesto na sporednih svetovnih gledališč in da živo življenje ni sama bridka resnoba, marveč tudi šala, dovtip, veselje. Resda smo videli, da so posamezne dobe v zgodovini vrgle veselo ljudsko igro iz gledališč, toda ne za dolgo. Kmalu se je pritihovala nazaj in ne dolgo za tem vse zamujeno nadoknadila. Razbohotila se je na škodo resnih umetniških stremljenj in jim nemalokrat začela izpodjedati korenine. Priznati moram, da je nekaj te nevarnosti tudi danes: po več letih same hude resnobe v naših gledališčih je čutili neko težnjo k temu, da bi zavozili v drugo skrajnost. Zato je važno, da v dveh rečeh ohranimo čut za mero: pri izbiri veselih iger in pri tem, koliko jih uvrščamo v posameznih sezonah v repertoar.

Pri številu ni nevarnosti, da bi pretiravali; zedinili smo se bili za repertoarna načela, po katerih uprizori naš teater vsako sezono eno tako veselo ljudsko igro.

Tem bolj je zato delikatno vprašanje okusa in občutka za pravo mero pri izbiri tega dela.

Letos smo se odločili za Budakov KLOPČIČ, veselo ljudsko igro iz liškega življenja.

Zakaj?

Ko sem dobil komedijo prvič v roke, sem bil presenečen nad sočnostjo dialoga, nad zabavnostjo dovtipov, nad zanimivostjo ljudi, ki v njej nastopajo. Nad tem sem bil po dolgočasju v naši sodobni komedijski literaturi prijetno in veselo presenečen.

Bile so pa v njej tudi stvari, ki so me motile: ne prav nov komični zaplet, pravi pravcati klopčič naključij in skonstruiranih mest v vsebinski in oblikovni gradnji ter res prevelika in za nas komaj sprejemljiva prostodušnost v vprašanjih ljubezenskih odnosov. Oznaka, ki se mi je vrnila pri tem prvem vtisu pred dobrim letom, se mi zdi še danes pravilna: razposajena in razbrzdana renesančna komedija naključij v moderni preobleki dvajsetega stoletja. Toda če neverjetno prostodušnost v renesančni komediji z lahkoto teoretično utemeljimo in obrazložimo in jo potem tako brez pridržka sprejmemo, je pa razlaga in utemeljitev teh elementov v KLOPČIČU že problematična. Opirati se moremo le na izkušnje in poznavanje teh krajev in ljudi. Predvsem ljudi, takšnih, kakršni so, z vsemi svojimi dobrimi in slabimi stranmi, kakršne je oblikovalo trdo življenje teh trdih krajev. Literatura o Liki govori o teh trdotah, o primitivizmu brez pokvarjenosti in o slanem in preslanem humorju, ki raste iz prostodušja te nepokvarjene primitivnosti.

Na tehtnici ocene so kvalitete KLOPČIČA zmagale. Kljub slabostim, zoper katere imamo pomisleke, smo delo uvrstili v repertoar.

Ce je treba izbirati med dolgočasjem, ki kljub temu, da je solidno in nepregrešno, vendarle ostane dolgočasje, in med veselostjo, ki je sicer prerazposajena, v dovtipu preslana in še tu in tam neizvirna, a vendarle živa veselost, potem kaže izbrati drugo. V družbi imamo rajši zbadljivce, najsi so včasih še tako neprijetni, kot pa mile Jere in mevže.

Uprizoritev KLOPČIČA je za gledališče dovolj nevarno početje. Lahko bi se zgodilo, da bi bil ansambel takih misli: »To je vesela ljudska igra, mimogrede jo bomo naštudirali, brez posebnih naporov.« In prav v tem je nevarnost. V takem primeru bi prišla na oder neslana zapletena zgodba, posejana z bolj ali manj posrečenimi dovtipi, ki bi jih pripovedovali v liške obleke našemljeni naši ljudje. V tem primeru bi uprizoritev res ne spadala v resno gledališče, kajti potem bi to bila slaba burka, nikomur v korist, pač pa v škodo občinstvu in ugledu gledališča.

Naloge režiserja, igralcev, scenografa, kostumografa in koreografa so pri uprizoritvi dela, kakršno je KLOPČIČ, nemara težje kot sicer. Izoblikovati morajo predstavo, v kateri bo gledalec čutil živi duh liške pokrajine, sočnost ljudi, ki tu žive, njihov temperament in njihovo življenjsko občutje. Metoda ustvarjanja mora tu biti v nekem smislu deduktivna. Namreč tako: ljudem, kakršni so v komediji, je treba nekako podgraditi temelje, njihovim profilom, ki so risani samo s komične strani, je treba dodati poteze, da bodo postali plastični, s čimer hočem reči, da bodo postali resnično živi. To je bistveno in to je v prvi vrsti za uprizoritev važno. Dovtip in veselje ne moreta viseti v zraku, pač pa morata iz nečesa in iz nekoga rasti. In to ne iz kogarkoli.

Torej: ustvariti tisto, čemur moramo, če hočemo pravo zadeti, reči »štimumga«, ker popolnoma ustreznega izraza nimamo, oživeti liški temperament. Vse ostalo je drugotnega pomena.

Ce bodo obiskovalci odhajali od predstave z občutkom, da so spoznali košček doslej pri nas slabo znane Like in če bodo odhajali vedri, smo dosegli, kar smo s to uprizoritvijo želeli doseči.

Komedija bo v Celju uprizorjena prvič v Sloveniji in bo premiera obenem krstna predstava uprizoritve slovenskega prevoda. Tako bomo našemu občinstvu predstavili Pero Budaka, direktorja Zagrebškega dramskega gledališča in enega najuspešnejših sodobnih hrvatskih dramskih pisateljev (doslej ga poznamo po METEŽU, ki je z ogromnim uspehom šel čez slovenske odre), tudi kot komediografa. Ognjeni krst je KLOPČIČ z velikanskim uspehom preživel v Zagrebu.

Prvo slovensko uprizoritev režira Balbina Battelino-Baranovičeva, ki Liko dobro pozna, osnutke za sceno je pripravil kot gost akademski slikar Milan Butina, osnutke za kostume Mija Jarčeva, plese pa je naštudiral strokovnjak Narodopisnega instituta iz Ljubljane, Marjan Kralj.

Književnik Fran Roš odkriva spomenik Josipu Drobniču

Prof. A. Aškerc, predsednik SKP OLO Celje govori na slovesnosti ob odkritju spomenikov

Odkritju spomenikov so prisostvovali tudi predsednik OLO R. Jerman, sekretar OK ZKS F. Simonič in predsednik LO MO F. Gradišnik ml.

Med številnimi gosti je bil tudi igralec in režiser Hinko Nučič (v sredini)

Pogled v celjski gledališki muzej...

...in na prve goste v muzeju po slavnostni otvoritvi

P. Jeršin (Matiček), M. Krošlova (baronica), M. Goršičeva (Nežka) in J. Skof (baron) v Linhartovem »Matičku«

M. Goršičeva kot Nežka in Mina Jerajeva kot Tonček v Linhartovem »Matičku«

foto Pelikan

Prizor iz drugega dejanja Linhartovega »Matička«

Množični prizor v uprizoritvi Linhartovega »Matička«

D R .   B R A T K O   K R E F T
C E L J E   S L A V I . . .

Odlomek iz nedokončane komedije o celjskih grofih in teharskih vitezhih, o knezu Ulriku in lepi Roziki, o Mlinarjevem Janezu in teharskem županu in še o mnogih drugih zanimivih in veselih rečeh, ki za zdaj še kolovratijo po avtorjevi glavi, ker mu življenje ne privošči ne miru ne časa, da bi jih spraval na papir.

Osebe, ki nastopijo v odlomku so:

Stari knez Friderik,
Knez Ulrik, njegov sin,
Katarina Brankovičeva, njegova žena,
Celjski opat minorit o. Gregor,
Dominikanski prior iz Ptuja o. Tomaž,
Gornjegrajski opat benediktinec o. Rudolf,
Prior kartuzijanov iz Jurjevega o. Kalist,
Pravoslavni pop Jeronim,
Sodnik Kamnikar,
Židovski trgovec Aron

Teharska dekleta: Treza, Mica in lepa Rozika, ki jo štimata dva:
Mlinarjev Janez in sam knez Ulrik.

Teharski fantje: Mlinarjev Janez, Jurij in Tone, ki je pri Celjskih
v službi kot hlapec in sel.

V spodnjem celjskem gradu. Hodnišče z vrati in stopnicami. V pozni
noči. Celjski grofje slave svoje pokneženje.

Prvi prizor

Teharska dekleta: Mica, Treza, Rozika in hlapec Tone preže pred
stranskimi vrati v veliko dvorano in gledajo, kako se gospoda gosti
in pleše.

TREZA: Poglej jo celjsko rihtarico, kako
se med gospodo štuli.

MICA: Pravijo,
da knez Ulrik ne mara več za njo.

ROZIKA: Kam se bo neki zdaj zatekel?

TONE: Tegà še sam ne ve.

Baje se z ženo spet

razumeta!

TREZA: Je res poboljšal se?

TONE: Bojda, a če je res, ne veš!

MICA: Saj! Saj!

Moški ste vihre!

TONE: Kakor ženske!

ROZIKA: Hujši!

TREZA: Kdo pa je tisti tam?
 TONE: Grof Eberhart!
 MICA: In tisti?
 TONE: Kteri?
 MICA: Ob grofici naši!
 TONE: Kakšni grofici? Kneginji! Kmetavslja!
 Odslej so Celjski — knezi! Cesar, hočeš,
 nočeš, se je moral vdati in
 priznati celjskim grofom knežtvo, ki
 so ga sprejeli že od Zige.
 MICA: Saj! Saj!
 ROZIKA: O, to bila je prekrvava pravda!
 TONE: Kaj hočeš! Brez krvi ni nič!
 TREZA: Za knežtvo to moj brat je moral v smrt!
 ROZIKA: In marsikdo!
 TONE: Tako je pač!
 MICA: Povej
 no, kdo je?
 TONE: Strpi se! Aha, že vidim!
 Knez Brankovič, brat naše kneginje!
 Jaz sem ga oblačil. Fant od fare!
 TREZA: Čeden!
 MICA: Pa se razumeta?
 TONE: Kaj bi se ne!
 Saj — da povem — po naše besedi,
 le bógami pritisne k vsaki stvari!
 Jaz primojduši, on pa bógami!
 ROZIKA: Kdo pa je tisti, ki je zdaj pristopil?
 TONE: Slavonski grof, za kralja Tvrtka iz Bosne,
 ki Celjskim svojo krono je sporočil.
 TREZA: To sem že slišala!
 MICA: Jaz tudi!
 ROZIKA: Da! Da!
 TONE: To vam je tič! Kot Lazar! Le da »Bog
 i bógme« zmeraj goni!
 MICA: Aja!
 TONE: Res! (*Prideta Jurij in
 Janez.*)

Drugi prizor
 Jurij in Janez.

JANEZ: A tu ste tičke prepeličke!
 TREZA: Jezus!
 ROZIKA: Marija, kaj plašita!
 MICA: Vsa se tresem!
 TONE: Kaj hočeta?
 JANEZ: Od tebe nič! (*Roziki*) Kaj delaš
 tu?

ROZIKA: Gledam!

JANEZ: Ali nisem rekel, da ne
smeš sem gor?

ROZIKA: Ravno tebe bom vprašala!

TONE: Gospod je ljubosumen?

JURIJ: Nate?

JANEZ: Trot!

TONE: Morda na koga drugega, ki višji
je, ko ti in jaz in ki ji prè sinoči
je že pod oknom ščebrljaj!

JANEZ: (*Grozi.*) Povej ga!

ROZIKA: Tone!

TONE: Vem toliko ko ti! Njo vprašaj!

MICA: Daj mir! Saj sama ne ve!

TONE: Kaj?!

TREZA: Ne melji
otrobov!

TONE: Jaz? Saj nisem mlinar. Mlinar
je on!

JANEZ: Zato pa te bom v stope dal,
da pomnil boš, kdaj si deklina zvajal. (*Ga hoče napasti.*)

ROZIKA: Janez!

JURIJ: Pesjan!

MICA: Mir!

TONE: Na pomoč!

TREZA: Ne vpij! (*mu drži usta*)

JANEZ: Če te dobiva v Teharju po noči,
niti cefêdre ne bodo visele
od tebe!

JURIJ: Ne le tebe, kogarkoli!

JANEZ: Zakaj si Roziko zvalil sem?

MICA: O, Bog moj!

ROZIKA: Pustite ga! Sama sem šla! Hotela
sem videti ta blesk in lišp. Nisem
prišla iz Teharja, da tu bi le
posodo brisala! Če sem že tu —
in sém, kot veš, prišla sem na ukaz,
kot ti dve in ti — si čém napasti vsaj
oči! Streznita se in ajfer svoj
prodajajta drugje! Sicer pa — tega
vohunstva in tiholaztva spred in zad —
mi je dovolj. Za drugo se ozri!
Primeni si opravil! (*Vsi so se spogledali. Gre za res.*)

MICA: (*Čez hip.*) Roza!

TREZA: Avša!

ROZIKA: (*Trenutno molči.*)

JANEZ: Nič! Kár pustita jo! Jaz ne odstopim!
Le to povem: če hočeš boj, pa boj!
Če snoči ti je kakšen klativítez

- ali kdo drugi, v glavi štrečno zmedel,
 ne boj se, Janez, ti jo bo odpredel. (*Hoče oditi.*)
- JURIJ: Brž vstran! Vse tri! Takoj! Ne boste tu
 gospodi na ponujo!
- TREZA: Jurij!
- TONE: Stoj!
- ROZIKA: Saj ne gremo!
- MICA: Mir! (*Pride kneginja Katarina s popom*)
- ROZIKA: Ta bila bi lepa!
- JURIJ: Bo kaj?

Tretji prizor

Katarina, pop in prejšnji.

- KNEGINJA: Zakaj pa jih podiš? Če rade
 bi gledale, kako se svet zabava,
 jim pusti to veselje! Ves dan so
 čepele v kuhinji, nam stregle, pekle,
 vi pa ste le medtem kakšno veselo
 drobtinico iz tega slavja vjeli.
 Sicer pa, Janez, Jurij, vajina stran,
 kot vem, je tam!
- TONE: (*Domišljavo.*) Saj! Saj! Tu jaz vratarim!
 A ta dva četa se mi v posle plesti!
- KNEGINJA: Tudi ni dobro, če ste si na pare!
 Dekletom precej rado je na kvare! (*Janez in Jurij
 odideta.*)
- POP JERONIM: Kar glejte, deca, slavje celjsko in se
 radujte z nami, greha pa se bojte!
 Ker greh je greh, po našoj i po vašoj
 veri! No, le naglejte se, čeprav,
 kaj ne, vas v petah kar srbi, da bi
 najrajši tja zletele in zarajale!
 O, dobro poznám vašo mlado kri!
 Nam v duše vidite?
- ROZIKA: Ni treba! Saj vam
- KNEGINJA: lahkó prebere vse kar iz cí!
 Zares?
- TREZA: To kar žari, to kar plamtí!
- KNEGINJA: No, lahko noč! Jaz grem! (*Dekleta odstopijo in gredo
 spet k vratom.*)
- POP: Ne morem več!
 Sporoči knezu, naj mi oprostí,
 da sem odšla jim kar tako! Sicer bi
 ne ušla! Res trudna sem.
 Knez Friderik še skoz junači tam
 z duhovniki! Danes bo radodaren!
 Bog daj v bodočnosti nam srečnih dni!
 Mir, zdravje in božji blagoslov!

KNEGINJA:

Še nekaj!

POP:

Vem, vem! A upam, da se Ulrik bo pomiril zdaj, da več doma bo in da bo dober, zvest soprog in skrben oče! Se vidi mi, da se je zresnil! Knez je! Saj dober je, a zvest? Ta celjska kri! Koč da je turška! Kje se je le vzela?! A odslej ne bom več popustljiva! Brzdo mu dam in krepko vajeti napnem, da spoznal bo Srbko!

POP:

Zdaj je prilika!

Ste videli, kako nocoj je bil pozoren in dvorljiv! Kot da se znova je v vas zaljubil! Saj se je lahko! Blesteli ste nad vsemi kot kraljica!

KNEGINJA:

O, ti Jeronim, pesnik stari!

POP:

Naj Bog mi odpusti, a kar je res, je res! A najvažnejše pa še pride: vesele vdove židovske in hčerke sodnikove — kot da ne vidi več!

KNEGINJA:

Baje ji kancler dvori zdaj!

POP:

Baje! (*Nastopita žid in sodnik.*)

Četrty prizor

Žid Aron, sodnik in prejšnji.

ARON:

Hej, tukaj sta ubežnika! (*Sodnik pride.*)

SODNIK:

Knez Urh

vas išče, kneznja, vsepovsod!

KNEGINJA:

Zakaj?

SODNIK:

Želi, da odprete kólo z njim, na čast očetu vašemu in kralju Tvrtku!

KATARINA:

Zdaj? Pozno se jo spomnil!

ŽID:

Če pa ste

mordà že trudni, snaha moja, hčerka gospodova (*pokaže na sodnika*) rada namesti vas!

KATARINA:

Ne, pojdem sama! (*Naglo s popom vstran.*)

SODNIK:

Zlobnež!

ŽID:

Jaz? Zakaj?

SODNIK:

Zadel si knežnjo in mi smešil hčerko!

ŽID:

To stvar pustiva rajši v némar, sodec!

Moj sin od tvoje hčere je umrl, od srčne boli in nesreče, ker mu je zmedla glavo in srce, da izdal je vero in očeta, a sebi skopal grob!

SODNIK:

Bil je pijanec, dragi, kot Noe, tvoj praočak! Sicer pa, ljubček, vsega

ni kriva moja hči nemirna, tudi
knez Urh, ki ji preveč je laskal...

ŽID: Kajda!

SODNIK: In ti, ki si preveč skoparil, stiskal!

ŽID: In ti, ki misliš, da sem molzna krava!
Kot tvoja ljubka hči mi kožo dereš!
Drug drugega smo vredni!

SODNIK: Kaj?!

ŽID: Stopiva

rajši gor h knezu Frideriku, da ne
naprti gradnje nove brani — le
na celjske rame. Danes je pri volji
in če obdarja patre, čemu bi nas
bremenil? To je cena bogohvalnost!
SODNIK: Imaš prav! Teharski župan je prè
pri njem. Gotovo hujska zoper nas,
češ, Teharje ne more, Celje naj!

ŽID: Viš!

A jaz bi rad, da mi oklepe plača!
Urh sili že za nove, a jih ne dam!
Avgburško delo! Čudo umetnosti!
Kdor jih bo nosil, se hudó bo nosil! (Odhajata.)
SODNIK: Ti, si kaj slišal, kaj bilo je včera j
v Teharju?

ŽID: Sem, a ne ve se, kdo
je bil.

SODNIK: Saj hudega ni bilo nič,
ker so jih fantje prej pregnali.

ŽID: Bajе,

SODNIK: da Urh! Župan je ves iz sebe!

ŽID: Za

katero pa tišči?

ŽID: Bajе za Rozo!

SODNIK: To bo še špas!

ŽID: Tvoja Mari že ve!

SODNIK: A

ŽID: zato je tak osáta!

Zato! (Sta izginila. Služinčad se
spet približa.)

TONE: No, vendar sta odjadrala! Kar sem!

TREZA: Kako sta špasna! Žid in rihtar!

ROZIKA: Saj letamo kot kure, ki podé
jih iz pšenice! Jaz kar grem!

TONE: Nikamor!

MICA: Poglej ga! (Se smeje.)

ROZIKA: (Jo premaga.) Kdo pa je tale?

TREZA: Ojej, kakšna kučma!

TONE: Poslanec sultana Amurata,
po ženi svaka kneza Ulrika!

- TREZA: Kaj, Turk?
 MICA: Moj Bog, to je peklenško svaštvo!
 TONE: Peklenško gori doli, glavno, da je na hasek! In to je! Zato pa se Celjanov vsi boje! Celo Madžari!
 ROZIKA: In cesar!
 MICA: Pa ni taka zveza greh?
 TONE: Kakšen greh! Za gospodo greha ni! Regira si življenje kot ji godi!
 TREZA: A vest?
 MICA: In cerkev?
 TONE: Potolažijo z darovi in s prebendami! Saj gre! S cekini, vinom in jedačo jih potešiš in pobratiš vse! Vest utišiš in papeža in cerkev! Bog pa je itak vedno tih! Le jih pogledajte, kako pri obloženi mizi sladkó si laskajo med sabo! Bosanec in Celjan in Turek, Srb, Hrvat, Madžar, Avstrijec, Čeh husit in srbski pop in naši debelušni patri! To je gostovanje! Ej, Celje zna! Ker Celje pamet je in meč in moč! In zvitost! Tako se novi svet gradi! Zato je Celje danes tudi pol sveta! Sam sultan se dobrika celjskim zvezdam, ki kažejo nam pot v obljubljeno deželo kot nekoč kazala jo je repatica kraljem v Betlehem! Ej, punce, kaj ve veste, kaj je svet in Celje! Teharje je nič, Celje — vse!
 MICA: Si ti učen, odkar si v celjski službi!
 TONE: Da, tu pri njih naučiš se marsičesa! Seveda, če imaš glavó za to!
 ROZIKA: (*Je ves čas gledala v dvorano.*)
 O, koliko je tu gospode zbrane!
 Ta gizda oblek! Saj kar slepi oči!
 TONE: Da, Celje, kadar v praznje se odene, ni karsibodi! To so višje sile! (*Prihaja stari knez Friderik in z njim še drugi.*)
 MICA: Čuj jih!
 ROZIKA: Joj! Oče! (*Zbeži.*)
 TREZA: Stari knez!
 MICA: In patri! (*Zbeži.*)
 TONE: Prekleta smola! Ravno zdaj, ko ščuka že za trnek je lovila! (*Gre.*)

Peti prizor

Stari knez Friderik, celjski opat o. Gregor, dominikanski prior iz Ptuja o. Tomaž, gornjegrajski opat benediktinec o. Rudolf, prior kartuzijancev iz Jurjevega, o. Kalist, sodnik Kamnikar, župan Miha iz Teharja, kancler Lenart in žid Aron.

- KNEZ: Ti nisi nikdar zadovoljen!
 O. RUDOLF: Če pa le páberke dobim!
- O. TOMAŽ: Gornica od vseh goric, ki so na vaši gornjegrajski zemlji, je páberek?
- O. RUDOLF: Kaj pak? Tržani in kmetje goljufajo kar se da!
- O. TOMAŽ: Počasi, o. Rudolf!
- MIHA: Ni mi znano, kako je v Gornjem gradu, a Teharje plačuje minoritom in gospodi vse, kot jim gre!
- O. GREGOR: Kmet rad daje kloštru več, če ve, da to zasluži.
- KNEZ: Ker je veren, vdan cerkvi bolj kot nam, a slabega duhovna ti mrzi kot Turka!
- ŽID: Kajda!
- O. RUDOLF: Vsi ste se zarotili zoper nas!
- O. KALIST: Zarotil se ni nihče, a oprostite, celo k nam, v tišino Jurjeva, prihajajo kaj čudne govorice! Klevete!
- O. RUDOLF: Daj Bog!
- O. KALIST: Saj!
- SODNIK: Zal niso!
- O. TOMAŽ: Ravno vi, dominikanci, ste najhujši!
- O. RUDOLF: Spletkarite in lajate na vse, da prikupili bi se papežu in cesarju! Čistite pred svojim pragom! Le hitro zgradite jim nov klošter, a mi zobé v steno naj tiščimo! Domini canes! O! Inferni canes!
- KNEZ: Ej, kakšne fiče-fače čobudraš!
- O. TOMAŽ: Naj odpusti ti Bog!
- O. GREGOR: Pomiri se, brat!
- O. TOMAŽ: Pomiri, da! A kaj naj rečem patrom, ki so me sem poslali po pomoč?
- O. KALIST: Si boste že s čim pomagali!
- ŽID: Bo že, kako!
- O. TOMAŽ: Kdor ima s čim, lahko gre v Rim.

KNEZ: Midva oba sva grešnika, opat!

O. KALIST:

Kdo

KNEZ:

pa ni!
In da končamo tole jalno pravdo:
za svoje grehe rad za maše dajem,
a sem kot kmet, ki vedno tehta prid!
In ker je ljudska vera in tudi moja,
da pač pri Bogu bolj zaleže molba
mašnika z dobrim glasom kot pa s slabim,
sem tokrat iz hvaležnosti Bogú, ker
smo srečno zmagali in mir sklenili
in končno knezi, globlje segel v žep
za minorite, za dominikance,
a najgloblje za kartuzijance, ker so
pod svojo streho vzeli mojo bedno
ženo — Veroniko! In da ne boš
nikomur nič podtikal, nikogar nič
krivil, ti moram razodeti, dasi
nerad, da tvoji lastni patri te
pri meni tožijo! Nje stradaš, sam pa
zapravljaš, sveto službo zanemarjaš
in — no, saj sam veš, kaj kazi duhovna!
Ti je zaprlo sapo? Meni tudi,
ko njih sem list prebiral. Zato vse
preiskati kanimo, da vidimo,
kaj belo je, kaj črno! Kaj bolščiš?
Pojdi, poplakni jezo z ljutomercem!

O. RUDOLF:

KNEZ:

Ne grem!
Kar pojdi, saj vemó, kako
in kaj je z njim in s tabo!

O. RUDOLF:

O. KALIST:

O. GREGOR:

O. TOMAŽ:

KNEZ:

Zdaj pa nalašč!
A meni, prosim oprostite!
Še jaz... In jaz...
Tako pa ne, gospodje! Do zdaj
sem jaz bil z vami, zdaj pa boste vi
z menoj! Le ti, Kalist, ker ti zares ne smeš!
(Kalist odide.)

ŽUPAN:

A drugi z mano! Vsi!
Svetlóst! Knez! Več
ne morem! Truden sem... in jutri žanjem...
in hčerka čaka spodaj name!

KNEZ:

Sem
naj pride! Da zapleševa! Čemu
tako jo skrivaš?

ŽUPAN:

KNEZ:

Skrivam?
Kancler, stopi

LENART:

po njo!
Tako, svetlost!

- KNEZ: Naj se deklé vsaj
na oči navžije!
- ŽUPAN: (*Zase.*) Jezik moj prekleti! (*Odidejo.*)
- KANCLER: Ta stari sladostrastnik nekaj mreži!
Kar naj: tvoj kancler ti stoji na preži!
Hej, kje imaš dekleta?
- TONE: Prosim, tam-le
so skrite! Komaj sem jo zvalil sem!
Očeta se boji in Janeza.
In da ji nisem firbca zdražil, ne šla
bi niti z onima, ki nevede
zdaj v naši sta zavezi.
- KANCLER: Tvoja Mica
je slab zaveznik! Vse sklepeče!
- TONE: Moja?
ne več!
- KANCLER: Kaj, zdaj boš pustil revo na
cedilu?
- TONE: Otrok ni moj! Jaz dobro vem!
- KANCLER: Drugič o tem! — Zadrži jih kot veš
in znaš! Jaz koj obvestim Urha!
- TONE: Prosim,
pazite na očeta in na fanta!
Od zlodja so! Kaj pa če stari knez
še koga drugega ne pošlje ponjo?
- KANCLER: Ne skrbi!
- TONE: Nekam sršenasta je,
kot da sedi že na žerjavici!
- KANCLER: Še bolj ji bomo podkurili tički,
da ne bo kot sinoči oknic nam
zaprla!
- TONE: Stari ni vedel kam iz
zadrega! Ni si upal je doma
pustiti, niti s sabo vzeti!
- KANCLER: Dobro! (*Hoče oditi.*)
- TONE: Gospod, še nekaj prosim!
- KANCLER: Hitro! Hitro!
- TONE: Me boste potlej vzeli h konjenikom?
- KANCLER: Povišbo moraš prej zaslužiti! (*Gre.*)
- TONE: (*Vase.*) Ne boš me več zmerjala s konjskim hlapcem,
a jaz se tebi smejal bom še v brk!
Hej, dečle, kje ste?
- TREZA: Oh, to skrivanje
in čakanje!
- ROZIKA: Če bi kaj razumela,
bi še biló!
- TONE: Ej, radovednost!
- MICA: Jaz sem
vsa trda od čepenja!

ROZIKA: Kaj pa sta
imela s tajnikom, ha?

TREZA: Saj res!
TONE: Ni
več tajnik, zdaj je kancler.

MICA: Kancler?
TONE: Kaj pak!
ROZIKA: Oni vse, mi pa nič!
TREZA: Glavé sta skup
tiščala, kakor da sta se sprijela!
Sam Bog ve, kaj spet kujeta!

ROZIKA: Saj! Saj!
MICA: O, nič posebnega, le to, da tudi
TONE: mene povišba čaka!
Tebe?

ROZIKA: Res?
TREZA: Potem se bova vzela?
MICA: Glejte, stari
TONE: knez pleše!

TREZA: Katarina tudi!
TONE: Z Urhom!
ROZIKA: Kje, kje?
MICA: Nič več.
TONE: So že zaménjali!
ROZIKA: Kdo pa sta ta dva?
TONE: Levi je gospod iz Ptujaja!
MICA: In desni?
TONE: Vitovec, naš vojskovodja!
TREZA: Saj res! Kdo bi ga spoznal v tem lišpu?
MICA: Sicer poznam oba, a tu? Moj Bog!
ROZIKA: In tisti, ki se ves blešči od zlata?
TONE: Strela! Saj sem že rekel! Naš knez Ulrik!
Dvakrat se v mlinu le pove! Tja pojdi!
Kadar bo moja volja! — Lep je!

ROZIKA: Je! Je!
TREZA: Da!
MICA: Skoraj leto dni ga ni bilo!
ROZIKA: In zdaj je knez! Državni knez! Dekline,
TONE: veste, kaj to pomeni?
Kaj hudega za nas?
ROZIKA: O tikve babje hempaste!
ROZIKA: Kar smej se, purman!
TREZA: Prevzetnjak!
MICA: No, Treza!
TREZA: Kaj se zaganjaš v njo že ves večer?
TONE: Če te ne mara, te ne mara!
Briga
me!

- MICA: O, saj vsi vedo, kako si lazil
okrog oglov!
- TONE: Če veste vse, bom tih!
- MICA: Povej, ne bodi trmast!
- TONE: Kar njo vprašaj!
- ROZIKA: Če me bile bi Celjskim kravje dekle,
tako ko ti pri njih si konjski hlapec,
bi tudi vedele vse in vse poznale,
ki bi si čevlje brisali ob nas!
- TONE: Jaz nisem konjski hlapec! Strážnik — spremnik!
Hlapec sedi na kozlu.
- ROZIKA: Ti pa na
repici! To res vèlik je razloček!
- TONE: Nadutost teharska! Županski nos!
- ROZIKA: O, vrabec, tebi sem pa le še kos!
- MICA: Mir! Mir!
- TREZA: Če misliš nam povedj, če ne
pa lahko noč!
- MICA: Je spet kaj hudega za
Teharje?
- TONE: Mar je Celju Teharje!
- ROZIKA: Več me ne draži! Dlan me že srbi!
- TREZA: Lej, mene tudi!
- TONE: O, saj veš kako!
- MICA: Povej!
- TONE: Tej goski teharski že ne!
- ROZIKA: Kako si rekel?
- TONE: Saj si slišala! *(Rozika ga klofne.)*
- ROZIKA: Pa lahko noč, vitez Tone Celjski! *(Hoče oditi, pri vra-
tih pa se nenadoma pojavi knez Ulrih, dekleta se
razbeže, Roziki pa zastavi pot.)*

F E D O R G R A D I Š N I K
Z G O D O V I N A C E L J S K E G A
G L E D A L I Š K E G A Ž I V L J E N J A
(N A D A L J E V A N J E)

Zanimiv je konec tega javnega priznanja Salmiču, ki pravi: »Uredništvo sporoča v Salmičevemu imenu narodnemu celjskemu občinstvu za ta znak priznanja pristržno zahvalo. Pripominjamo, da naj narodno občinstvo porabi priliko i drugim narodno delovnim Celjanom zlasti gospodu Salmiču izkazati se za njih neprecenljivo delovanje za narodni napredek hvaležno na ta način, da se ne ogiblje njih kot obrtnikov, da bodo mogli laže posvetiti svoje moči narodnemu delovanju. (Podčrtal F. G.)

Fr. Korun

Torej vedno ista pesem: od same hvale, od rož in lepih besed pač ni mogoče živeti, če je človek odvisen le od dela svojih rok.

Po velikem uspehu, ki so ga imeli z veseloigro »Pri belem konjičku«, so se lotili takoj študija Finžgarjevega »Divjega lovca«, ki je prišel na oder dne 15. marca 1903. V glavnih vlogah so nastopili Salmič (Tonček), E. Dobrškova, Cizljeva, I. Dobršek in dr. Karlovšek. Režiser je bil R. Salmič, dirigent Fr. Korun. Igra je imela velik uspeh. V »Domovini« je izšlo naslednje zanimivo poročilo: »Čutimo se primorane o tej igri izpregovoriti še nekaj besed. Omeniti namreč moramo, da smo se bali, da bi ta igra ne dosegla onega uspeha, kakor ga je v resnici. Čitali smo v časopisih, da ta igra ni na vseh odrih dobro uspela in očitalo se ji je marsikaj. Ravno zato je bilo naše zadoščenje tem večje, ko smo slišali iz ust našega občinstva soglasno sodbo, da se je dobro, da se je izvrstno igralo. Čutimo se dolžne našim igralcem izreči ne le priznanje, ampak zlasti tudi zahvalo za njih nemale napore. Vsakdo občuti, da naše prireditve niso samo namenjene za kratkočasenje, višina, na kateri stoji naša narodna drama in zanimanje našega občinstva za naše dramatične uprizoritve, je obenem nekako merilo za presojevanje v našem narodnem napredku. Tega naj so vsi, ki sodelujejo v svesti, tega naj si je sveto tudi naše občinstvo. O posameznih ulogah se je kratko izrazil naš kritik že zadnjič. Mi povdarjamo danes, kar smo opazili s posebno zadovoljnostjo, namreč to, da se je te predstave udeležilo ogromno število ob-

činstva zlasti *izvenceljskega*. Ni bilo treba posebne reklame in kakor nehote in iz potrebe šlo si je občinstvo ogledat novo prireditev. To je veselo znamenje, to je znamenje, da res napredujemo in da ne bode več treba umetno bobnati občinstva k vsaki prireditvi, ampak samo da se ima dovolj zaupanja in da mu je umetniški užitek že nekaka potreba. Naš neumorni režiser g. Rafko Salmič nam je obljubil, da nam čez kratko dobo s svojimi sotrudniki spet ponudi priliko, da se zberemo v Narodnem domu. Takrat pa spet na svidenje!»

Že 5. aprila 1903 — torej komaj tri tedne po »Divjem lovcu« — je bila nova premiera in sicer burka s petjem v treh dejanjih »*Brez denarja*« (Krenn — Lindau). Poročevalec »Domovine« je zapisal, da je igra v celoti prav dobro ugajala in da čestita igralcem na lepem uspehu. »Igra sama na sebi ni lahka in treba je izvežbanega osebja, da se ne zavozji. Resnici na ljubo moram priznati, da se je tuptam tudi nekoliko zavozilo, kar moramo v prvi vrsti pripisati dejstvu, da je bilo vse premalo časa za skušnje, katerih se pa tudi posamezni igralci niso mogli redno udeleževati, ker so bili po svojih poslih zadržani. Povdarjamo pa še enkrat, da nam je igra v celoti jako ugajala. Izmed posameznih igralcev oziroma parov naj omenimo pohvalno v prvi vrsti Marjetico (goc Kokolovo) in Skoka (g. Salmiča). Gca Kokolova je imela v tej igri prvič večjo vlogo. Reči moramo, da jo je rešila z ozirom na igro in petje res hvalevredno. G. Salmiča ne bomo posebej hvalili, ker ga vsak dobro pozna. Drugi par je bil Marica (gdč. Gregorinova) in Božidar (g. Z....) Gca Gregorinova je gotovo med najboljšimi ženskimi močmi na našem odru in v resnici je tudi igrala tako, kakor smo pričakovali od nje. Božidar je odkritosrčno rečeno, nekoliko zaostal za njo. Prvič je nastopila na našem odru gdč. *Mila Sernečeva* v vlogi Serafine. Pohvaliti jo moramo, da je igrala res prav dobro in da jo želimo še večkrat videti na našem odru. Baron Bruno, njen drug, ki je pozneje nastopil tudi v vlogi trgovca Zadnika, je bil povsem dober. Liza in Martin sta bila prav dobra pred in po poroki. Gospa Zadnikova (gdč. Dolinarjeva) nam je dobro ugajala. Izvrsten je bil nastop gigrlov in Prismodin (g. dr. Stiker) nas je naravnost presenetil. Manjše vloge so igrala gdč. Vrečerjeva, Magoličeva in gg. Fabiani, Rotter, Dobršek in drugi prav dobro. Pevske točke so se nekatere izvajale izborno: solistke (gdč. Vrečerjeva in Kokolova) in solisti so bili prav dobri. Ugajal je zbor »lawn-tenis« igralcev in pozneje v gostilni, opazilo se je pa tu in tam pri drugih točkah, da je manjkalo one sigurnosti, ki se jo pridobi s pogostimi vajami, katerih pa za to igro zaradi pomanjkanja časa ni bilo dosti. Ponavljamo pa, da je bil obči vtis igre prav zadovoljiv. Ker je letošnja sezona že zelo pri kraju — priredi se menda samo še ena igra — bi bilo treba izpregovoriti nekoliko besed o našem celjskem narodnem gledališču, izpregovoriti v dobrem in slabem, kolikor smo našli obojega pri naših prireditvah, da se zboljša, kar je slabega in da dobro doseže višjo stopnjo.«

Razen priprav za dostojen zaključek gledališke sezone, je imel odbor CPD še mnogo drugih skrbi. Ko je bil sprejet sklep, da se poveri skla-

datelju Antonu Lajovicu koncertno vodstvo CPD, je nastopilo v društvu povsem novo življenje. Na seji dne 17. februarja 1903 je predlagal dr. Anton Schwab, naj bi se meseca julija ali avgusta priredil v Celju koncert v velikem obsegu, pri katerem naj bi nastopili vsi pevci iz Celja in okolice. Sodelovali naj bi: 1. ves mešani pevski zbor CPD, 2. povabijo naj se vsi starejši pevci in poveča naj se ženski zbor, 3. sodelovali naj bi tudi pevci Delavskega podpornega društva, 4. povabi naj se večje pevce iz okolice Celja. Vodstvo pevskih zborov bi prevzeli Fran Korun, Anton Lajovic in dr. Anton Schwab vzajemno. — Dr. Schwabov predlog je bil z navdušenjem soglasno sprejet in že na prihodnji seji dne 21. marca 1903 so poverili dr. Gvidonu Sernecu in Milanu Detičku, da sestavita imenik vseh celjskih pevci in pevcev in poskrbita za vse, kar bo potrebno za ta reprezentativni koncert celjskih pevcev. Iz nadaljnjih sejnih zapisov je razvidno, da so organizatorji dobro opravili svoj posel in da obeta nameravani nastop celjskih pevcev postati kulturna senzacija prvega reda. Seveda — vse tudi ni šlo tako gladko kot so si prvotno predstavljali. Sestaviti enoten pevski zbor iz tako različnih organizacij ter te posameznike povezati v trdno pevsko družino, v kateri mora vladati disciplina in red — to razumljivo ni bilo lahko delo. Le velika avtoriteta skladatelja in pevovodje Antona Lajovica je bila zmožna vzdržati disciplino med tako heterogenimi elementi. Pa tudi on je začel obupavati. Dne 15. maja 1903 je na seji CPD izjavil, da bo prenehal z vajami, če društveni odbor ne bi uspel pri pevcih doseči red in jih prisiliti, da se redno udeležujejo pevskih skušenj.

Medtem je dramatski osek nemoteno deloval dalje. Dne 3. maja so igrali Jurčič-Govčkarjevega »Desetega brata« z gostom Antonom Cesar-Danilom v vlogi Dolefa. O tej predstavi je poročala »Domovina« naslednje: »Kakor se je bilo nadejati, je bila predstava v nedeljo obiskana prav dobro. Prostori so bili natlačeno polni. O igri ne bomo veliko govorili, saj so bile vloge večinoma v rokah prejšnjih predstavjalcev. G. Danila v vlogi Dolefa ne bomo posebej hvalili, občinstvo mu je samo izreklo najlaskavejšo pohvalo ob priliki, ko se mu je izročil lovorjev venec. Ženske vloge: Manica (gca. Jela Sernečeva), Franica (gca. Kokolova) in Krivčevka (gca. Cizeljeva) so se igrale kar najboljše. Martin Spak je gotovo najboljša vloga g. Spindlerja, igral pa je tudi najizbornejše. Posebno nam je ugajal prizor na Polesku in v Krjavljevi koči. Isto, kar smo rekli o g. Spindlerju, velja tudi za g. Salmiča v vlogi Krjavlja. Bil je res pravi original. Vsa čast mu! Kvas (g. Zwitter), Marjan (g. dr. Stiker), Piškav (g. Rebek), Slemeničan (g. Korošec), Vencelj (g. Terček) so bili prav dobri. Posebno pohvalo zaslužita gg. Dobršek in Rotter, prvi v vlogi Peharčka in Krivca, drugi pa v vlogi Matevžka. Druge manjše vloge — pozabiti ne smemo Balčka — so bile tudi v dobrih rokah, tako da smemo reči, da je bil uspeh res popoln.« — Priprave za veliki koncert so medtem dosegle višek. Na seji dne 3. julija 1903 je poročal Anton Lajovic, da je kot solistko pridobil operno pevko *Jarmilo Gerbičovo*, ki zahteva za sodelovanje honorar 50 goldinarjev. Vse drugo je v najlepšem redu, treba je samo določiti točni koncertni spored. Pripravljen in naštudiran je sledeči program: 1. dr. Anton Schwab: »Slanica«, 2. Anton Lajovic: »Studenček« in »Bolest-kovač«, 3. Mokra-

njac: Rukovjet srbskih narodnih pjesama«, 4. F. S. Vilhar: »Proljetni zvuci« in 5. Antonin Dvořak: »Moravski dvospevi«. — Narodna godba bo pred pričetkom in za zaključek koncerta izvajala skladbe, ki jih bo izbral kapelnik Fr. Korun.

Koncert se je vršil dne 12. julija 1903 in pomeni višek umetniškega udejstvovanja CPD na polju vokalne glasbe tedanjega Celja. Ker je bil to prvi veliki uspeh slovenskega skladatelja Antona Lajovica kot pevododje in komponista, objavljam poročilo, ki ga je objavila o koncertu »Domovina« pod naslovom: Koncert »Celjskega pevskega društva«. »Z upravičenim ponosom beležimo popolni uspeh koncerta dne 12 t. m. Dvorana je bila napolnjena najodličnejšega občinstva. Naša inteligenca je prihitela iz Celja in okolice, iz vseh naših trgov — videli smo goste iz Maribora, Ptuja, da, celo iz Novega mesta. Iz Ljubljane je prišel med drugimi koncertni vodja »Glasbene Matice« g. Hubad. — Neka sveta tišina je zavladala po dvorani, ko je Anton Lajovic dvignil palico: videlo se je takoj, da ima zbor v svojih rokah. Občinstvo je poslušalo in uživalo. Po končanih točkah nekaj sekund grobne tišine, zamaknjenosti in potem gromovito ploskanje. To se je ponavljalo od komada do komada — in bolj ko se je program bližal koncu, tem bolj je navdušenje. Ko smo pa odhajali iz dvorane, smo občutili oni vzvišeni mir, ono srečno zadovoljnost, katero razliva po tem tužnem, vsakdanjih bojov polnem svetu samo prava, sveta umetnost.

Duša vsemu koncertu je bil Anton Lajovic. V Celju je stopil prvič pred občinstvo kot dirigent svojih skladb. Te skladbe imajo na sebi vseskozi znak umetniške zrelosti in dovršenosti. Lajovicu se je štelo — posebno ob vajah za koncert — mnogokrat v zlo, da je v svojih zahtevah do pevcev prestroj, a še strožji kritik je on nasproti samemu sebi. Bili smo priča, ko je uničil kot »nezrele« cel zvezek krasnih, lahko umljivih skladb, ustvarjenih v prejšnjih letih. O njem se lahko reče, da je dozorel, resen, dovršen umetnik. Neki kritik je ocenil nekoč njegove skladbe v »Slovenskem Narodu« kot »secesionistične«. Temu pa ni tako. Povsod najdeš pri Lajovicu strogo formo, pravilnost in enoto. Po strogi formi so ustvarjene njegove pesmi, forma je v njegovih majhnih in velikih »rondo«, v sonatah in simfoničnih delih, ona daje njegovim skladbam trdno konturo, veliko jasnost in preglednost. Poleg tega pa so Lajovičeve skladbe bogate novih muzikaličnih misli, in velika vrlina istih je posebno krasno izpeljavanje posameznih glasov (Stimmführung), oziroma spretna instrumentacija pri orkestralnih kompozicijah. Namesto običajne homofonije piše Lajovic polifonično. V njegovih proizvodih ne najdeš nerodnosti in neokretnosti v harmonizaciji, kar se kaže celo pri priznanih naših skladateljih. Vsak glas teče za sebe, tvori takorekoč svoj »solo« in z njegovo melodijo se vjamejo kontrapunktično melodije drugih glasov. A vse te vrline same še ne označijo skladatelja kot umetnika. One pomenijo več nego pomeni pisatelju znanje pravopisja, sintakse in stilistike. Kar diči pravega umetnika in kar odlikuje posebno Lajovica, to je tisti pravi skladateljski duh, tista nardarjenost in čuteča duša — lastnosti, katerih se ni moči priučiti na konzervatorijih, temveč katere so prirojene. Lajovic je prirojen umetnik.

B R A N K O G O M B A Č
OSEBJE GLEDALIŠKIH ANSAMBLOV
V POMEMBNEJŠIH OBDOBJIH
GLEDALIŠKEGA RAZVOJA V CELJU
(O D L E T A 1 8 4 9 D O L E T A 1 9 5 4)

I.

1849—1850

DRUŽBA SLOVENSКИH GLEDALIŠKIH DILETANTOV

Za prvo leto življenja slovenskega gledališča v Celju, je bilo možno ugotoviti do danes le to, da sta režirala in igrala Jeretin Janez Krstnik, celjski tiskarnar in Drobnič Josip, pomožni gimnazijski učitelj. Samo igral pa je Leitmeier Viktor, dijak celjske gimnazije, pozneje sodnik v Ljubljani.

II.

1864—1865

DRUŽBA SLOVENSКИH GLEDALIŠKIH DILETANTOV — ČITALNICA

Režiser in igralec Jeretin Edvard, tiskarnar (1864—1869).

Igralci: Kapus Franc, trgovec (1864—1868); Kapus Amalija, gospodinja (1864—1868); Kočevar Stefan ml., študent medicine (1864—?); Kelner J., mag. pharm. (1865—?); Kožel Matija, notarski kandidat (1864—?); Kočevar Fani (psev. Mikel Fanika) (1865—?); Kreuzberger Loranc, dežnikar (1865—?); Miheljak Tonika, ? (1866—?); Petini Benedikt, trgovec (1864—?); Skoflek Ferdo, učitelj (1864—1869).

III.

1898—1899

DRAMATIČNI ODSEK CELJSKEGA PEVSKEGA DRUŠTVA

Režiser in igralec Ravnihar dr. Vladimir, odvet. kandidat (1897—1901).

Režiser in igralec Perdan Fran, čevljar (1899—1900).

Igralci: Baš Meta, hči notarja (1897—1910); Boc Josip, davčni uradnik (1898—1901); Boc Slava, gospodinja (1898—1901); Dolinar Štefka, ? (1897 do 1905); Filipič Jelica, hči odvetnika (1898—1902); Kalan Ernestina, gospodinja (1898—1910); Karlovšek Mira, gospodinja (1897—1913); Karlovšek dr. Josip, odvetnik (1898—1910); Kočevarjeva ? (1897—?); Korošec Miha (1899—1904); Leitgeb Anica-Salmičeva, hči šolskega nadzornika (1897 do 1907); Miklavc ?, ? (1899—?); Pirnat ?, ? (1899—1901); Rebek Ivan, ključavničar (1897—1912); Sax Hinko, črkostavec (1897—1914); Salmič Rafael, urar (1899—1926); Terček Lojze, knjigoveški mojster (1897—1912); Volavšek Radojko, davčni uradnik (1898—1905); Vrečer Anka, učiteljica petja (1897—1911).

IV.

1911—1912

DRAMATIČNO DRUŠTVO

Režiser in igralec Salmič Rafael, urar.

Igralci: Brenčič Radovan, študent prava (1911); Četina Gizela, zasebnica (1910—1914); Gradišnik Fedor, študent pharm. (1900—1954); Gregorin Jožica, bančna uradnica (1909—1914); Grobelnik Tone, bančni uradnik (1912—1921); Hrašovec dr. Milko, odvetniški kandidat (1900 do 1925); Kalan dr. Ernest, odvetnik (1908—1914); Kalan Ela, gospodinja (1909—1926); Karlovšek Mira, gospodinja (1897—1914); Kokolj Amalija, ? (1912—?); Koderman dr. Karl, odvetniški kandidat (1909—1914); Karnjovškova ?, ? (1910—1913); Kukovec Ana, gospodinja (1906—1914); Kukovec dr. Vekoslav, odvetniški kandidat (1906—?); Mirnik Draga, bančna uradnica (1912—1923); Mravljak Franc, gimnazijski profesor (1910—1920); Perc Karl, knjigovez (1904—1914); Prekoršek Ivan, potovalni učitelj CMD (1909—1936); Radej Vane, študent prava (1912); Rebek Ivan, ključavničar; Rotter Bruno, faktor v tiskarni (1902—1914); Salmič Rafael ml., študent Trg. akad. (1906—1912); Serbec Melanija, hči odvetnika (1908—1914); Štibler Miloš, ravnatelj Zadrugne zveze (1908—1914); Terček Lojze, knjigoveški mojster; Videnšek Mici, bančna uradnica (1911—1912); Vojska ?, ? (1911—1914); Vošnjak Vinko, študent ? (1912); Založnik Vera, gospodinja (1912—1928); Zavodnik ?, ? (1911—1913).

Tehnično osebje: Kapus Fran, lasuljar (1900—1921).

V.

1919—1920

DRAMATIČNO DRUŠTVO

Režiser in igralec Brezovnik dr. Vladimir, zdravnik (1919); režiser in igralec Gradišnik Stanko, učitelj (1913—1927); režiser in igralec Povhe Josip, režiser in igralec (1919—1920); režiser in igralec Rafael Salmič, urar; režiser in igralec Skrbinšek Milan, upravnik MG (1920); režiser mladinskih predstav in igralca Založnik Vera, gospodinja.

Igralci: Čebin Dominik, ? (1919—?); Černe Vera, ? (1919—?); Ferlež Ivo, trgovski pomočnik (1919—1929); Grobelnik Tone, bančni uradnik; Jurman Marija, bančna uradnica (1919—1948); Jurman Ivan, trgovec (1919—?); Kalan Ela, gospodinja; Košič Milan, uradnik (1919—1925), (1933 do 1934); Knez-Voglarjeva, gospodinja (1919—1920); Krelj ?, ? (1919—?); Hrašovec dr. Milko, odvetniški kandidat; Lipovšek ?, ? (1919—?); Marn Marica, uradnica (1919—1926); Mejavšek Mirko, trgovec (1919—?); Mirnik Hana, bančna uradnica (1919—1926); Mirnik Draga, zasebna uradnica; Mirnik Tončka, zasebna uradnica (1920—1924); Mravljak Fran, gimnazijski profesor; Pavlinc Neža, zasebna uradnica (1922—?); Perc Stanko, bančni uradnik (1919—?); Pfeifer Adolf, bančni uradnik (1919—1934); Prekoršek Ivan, potovalni učitelj CMD; Pleterski Anica, bančna uradnica (1919—1920); Plahuta Jernej, uradnik (1919—1925); Stante Jernej, odvetniški kandidat (1920); Šmid Lojze, študent prava (1920); Testen

Mira, ? (1919—1921); Vorbach Angela-Sadarjeva, učiteljica (1919—1954). Šepetalka Šolinc Pavla, obrtnica (1918—1923).

Tehnično osebje: Odrski električar Dereani Pavle, električar (1919 do 1930); lasuljar Kapus Franc, frizerski mojster; odrski mojster Rožanc Anton (1920—1941).

VI.

1925—1926

DRAMATIČNO DRUŠTVO

Režiser in igralec Ivan Ferlež, trgovski pomočnik; režiser in igralec Fedor Gradišnik, lekarnar; režiser in igralec Stanko Gradišnik, učitelj; režiser in igralec Saša Pfeifer, bančni uradnik; režiser in igralec Maks Reš, uradnik; režiser in igralec Rafael Salmič, urar.

Igralci: Bele Miško, knjigovodja; Burger Franc, notar (1924—?); Čepin Franjo, uradnik; Gerlanc Bogomil, učitelj (1924—1935); Gradišnik Štefka, gospodinja (1923—1927); Kalan Ela, gospodinja; Jurman Marija, bančna uradnica; Koren Tone, sluga (1924—?); Marn Zora, uradnica (1925 do 1926); Marn Marica; Marn Josip; Mirnik Tončka, zasebna uradnica; Mirnik Hana, zasebna uradnica; Pečovnik Jelica, uradnica (1923—1928); Pavlinc Neža, zasebna uradnica; Per Stanko, bančni uradnik; Plahuta Jernej, uradnik; Pogačnik Janko, učitelj (1922—1935); Roš Mirko, sodnik; Sadar Angela, učiteljica; Sadar Čiro, bančni uradnik (1921—1935); Šegula Pec, profesor (1924—1934); Šonc Zora-Červinka, uradnica celjske bolnice (1926—1928), (1949—1954); Založnik Vera, gospodinja; Žabkar Mara, uradnica (1924—1930).

Tehnično osebje: Odrski električar Dereani Pavle, električar; lasuljar Grobelnik Riko, frizerski mojster (1921—1952); odrski mojster Rožanc Anton.

VII.

1933

CELJSKI STUDIO

Režiser in igralec Gradišnik Fedor, lekarnar; režiser in igralec Košič Milan, vodja Celjskega studia.

Igralci: Antipin Nikolaj, študent (1933—1934); Brežnik Anica, šivilja (1933—?); Čuden Ferdinand, sluga (1924—1934); Debeljak Ciril, uradnik v tiskarni (1933—1934); Debeljak Marica, gospodinja (1933—1934); Frece France, študent prava (1933—1934); Golob Karl, mizarski pomočnik (1933 do 1950); Golobič Pika, dijakinja (1933—1934); Jurač Joško, strojnik v tiskarni (1933—1934); Kalan Majda, študent (1933—1934); Komavli Eda, uradnica (1930—1934); Miklič Rado, študent prava (1933—1934); Milheršič Renata, igralka (1933); Močan Mirko, gimnazijski profesor (1933—1934); Mirnik Olga, odvetniška uradnica (1933—1934), (1945); Mirnik Franc, trgovski pomočnik (1933—1934); Pfeifer Adolf, bančni uradnik; Rajh Breda, dijakinja (1933—1936); Ramšak F., trgovski pomočnik (1933—1934); Rudolf Branko, profesor (1933—1934); Skaberne dr. Bogomir, novinar (1933—1934); Turk Ana-Golobova, davčna uradnica (1933—1934), (1947

do 1953); Verderber Maks, trgovski pomočnik (1926—1934); Vrabl Vanči, trgovski pomočnik (1933—1934).

VIII.

1945—1946

OKROŽNO GLEDALIŠČE

Režiser in igralec Gradišnik Fedor, lekarnar; režiser in igralec Leskovšek Hinko, režiser (1945); režiser in igralec Stante Milan, tajnik Okrožnega sodišča (1945—1947); režiser in igralec Tomažič Jože, gimnazijski profesor (1945—1948).

Igralci: Črepinšek Štefka, trgovska pomočnica (1945); Čuk Jože, uradnik javne bolnice (1946—1947); Drovenik Emerik, progovni nadzornik (1946—1947); Frece Marica, nameščenka Mestnega ljudskega odbora (1945—1949); Golob Ana, gospodinja; Krašovec Milan, dijak (1946—1954); Grobelnik Gustav, profesorski pripravnik Ekonomske srednje šole (1945 do 1953); Maček Ana, dijakinja (1945—1948); Mirnik Olga-Puncer, gospodinja; Mirnik Franc, trg. pom.; Perc Stanko, bančni uradnik; Rajh Helena, namešč. MLO (1945—1948); Rakuša Tea, dijakinja (1945—1947); Rakuša Sonja, dijakinja (1945—1947); Sadar Angela, učit.; šepetalka Svetelšek Tilka, uradnica (1945—1954); Sedej Avgust, sodnijski uradnik (1945 do 1954); Svegl Štefan, gimnazijski učitelj (1945—1950); Velušček Ciril, nameščenec Zdravstvenega doma (1925—1947); Zorko Tone, gimnazijski učitelj (1946—1953).

Tehnično osebje: Odrski mojster Golob Karl, mizarski mojster (in igralec); odrski električar Goleš Maks, nameščenec Zavoda za soc. zav. (1945—1946); lasuljar Grobelnik Riko, frizerski mojster; odrski električar Oder Jože, električar (1945); inscenator Zelenko Karl, študent ? (1945).

IX.

1947—1948

LJUDSKO GLEDALIŠČE

Režiser in igralec Gradišnik Fedor, lekarnar; režiser in igralec Tomažič Jože, gimnazijski profesor; režiser in igralec Zorko Tone, gimnazijski učitelj.

Igralci: Burdych Evgen, industrijski uradnik (1947—1951); Čuk Jože, uradnik Javne bolnice; Drovenik Emerik, progovni nadzornik; Filipič Tone, pasar (1947—1951); Frece Marica, uradnica Mestnega ljudskega odbora; Golob Karl, mizarski mojster; Golob Ana, gospodinja; Gombač Branko, trgovski pomočnik (1947—1954); Grobelnik Gustav, profesor Ekonomske srednje šole; Jurman Marija, bančna uradnica; Kotnik Bogo, industrijski uradnik (1947—1953); Lipovšek Vera, dijakinja (1947—1948); Maček Ana, študent Višje pedagoške šole; Podergajs Jože, dijak (1947); Perc Stanko, bančni uradnik; Rajh Helena, nameščenka Okrožnega ljudskega odbora; Rakuša Tea, nameščenka; Sadar Angela; Sedej Avgust, sodnik; šepetalka Svetelšek Tilka, uradnica; Skof Milan, študent prava (1947); Svegl Štefan, gimnazijski profesor; Velušček Ciril, nameščenec Zdravstvenega doma; Vrečko Bogdana, nameščenka v muzeju (1947—1954); Zagoričnik Jože, dijak (1947).

Tehnično osebje: odrski mojster Golob Karel, mizarski mojster; lasuljar Grobelnik Riko, frizerski mojster; odrski električar Umek Ivo, električar (1947—1952).

X.

1949—1950

MESTNO GLEDALIŠČE

Režiser in igralec Gombač Branko, igralec; režiser in igralec Gradišnik Fedor, upravnik MG; režiser in igralec Zorko Tone, gimn. učitelj.

Igralci: Božič Peter, tiskarski strojnik (1949—1954); Božič Nada, igralka (1950—1954); Červinka Zora, gospodinja; Furman Milan, študent gozdarstva (1950—1951); Goršič Marija, gospodinja (1949—1954); Mirnik Franc, trgovski pomočnik; Škof Janez, elektromonter (1950—1954); Vrečko Bogdana, nameščenka v muzeju.

To so bili prvi poklicno nastavljeni igralci Mestnega gledališča. Vsi so absolvirali igralski tečaj v Ljubljani od 1. decembra 1949 do 28. februarja 1950, z izjemo Nade Božičeve, ki je končala Ljudski oder pri Akademiji za igralsko umetnost.

Igralci: Burdych Evgen, industrijski uradnik; Božič Silvan, gradbeni tehnik (1950—1951); Drozg Janez, dijak (1949—1953); Frece Marica, uradnica Mestnega ljudskega odbora (1950—1951); Golob Anica, gospodinja; Golob Karel, ravnatelj Mizarskega podjetja Mestnega ljudskega odbora; Grobelnik Gustav, profesor Ekonomske srednje šole; Kotnik Bogo, industrijski uradnik; Mirnik Franc, trgovski pomočnik; Peer Volodja, dijak (1948—1951); Petretič Gidica, dijakinja (1948—1953); Sadar Angela, učiteljica; Sedej Avgust, nameščenec MLO; Smrečnik Rado, zavarovalni uradnik (1940—1951); šepetalka Svetelšek Tilka, stalno nastavljena šepetalka MG; Tonjuti Franc, industrijski uradnik (1949—1951); Uršič Tone, krojaški mojster (1951); Vernik Cveto, trgovski pomočnik (1923, 1951—1954); Vrabl Tone, industrijski uradnik (1949—1954).

Tehnično osebje: Cesar Franjo, stalno nastavljeni odrski mojster (1950—1954); lasuljar Grobelnik Riko, frizerski mojster; Jeram Franjo, stalno nastavljen odrski delavec (1950—1954); Pristovšek Pavla, snažilka (1947—1954); odrski električar Umek Ivo, električar (honorarni).

XI.

OSEBJE MG OB OTVORITVI NOVE GLEDALIŠKE HIŠE 9. MAJA 1953 MESTNO GLEDALIŠČE

Režiser Balbina Battelino-Baranović, režiser (AIU) (1952—1954); umetniški vodja Filipič Lojze, dramaturg (AIU) (1952—1954); režiser Gombač Branko, študent fil.; Gradišnik Fedor, upravnik MG in igralec; režiser Hieng Andrej, režiser (AIU) (1953—1954).

Igralci: Božič Nada; Božič Peter, inspicient in igralec; Brezigar Milan (1953—1954); Goršič Marija; Novak Vladimir (1953—1954); Pod-

goršek Vinko, igralec in inspicient (1952—1953); Sirknik Neda, (AIU) (1951—1954); Škof Janez; Vrečko Bogdana.

Stalno nastavljeno umetniško osebje z upravnikom gledališča.

Cesar Franjo, odrski mojster; Cvahte Silva, dijakinja Ekonomskega tehnikuma (1952—1953); Červinka Zora, gospodinja (honorarno nastavljena); Drozg Janez, študent fil.; Grobelnik Gustav, profesor Ekonomskega tehnikuma; Kotnik Bogo, industrijski uradnik; Marinčič Ida, strokovna učiteljica Industrijske šole (1952—1953); Mirnik Franc, ekonom in tehnični šef MG; Sadar Angela, učiteljica; Sedej Avgust, nameščenec MLO; Vernik Cveto, trgovski pomočnik; igralec in inspicient Vrab! Tone, industrijski uradnik; Zorko Tone, gimnazijski učitelj.

Nepoklicni igralci, ki so prejeli za sodelovanje pri predstavah honorar.

Upravno in administrativno osebje: Grobelnik Gustav, st., računovodja (1949—1953); Košutnik-Aleksandrin Vera, administrativni tajnik (1953—1954).

Pomožno umetniško, tehnično in pomožno osebje gledališča: Cesar Franjo, odrski mojster; Gobec Jože, krojač (1953—1954); Herman Slavko, pomočnik odrskega električarja (1952—1953); Jeram Franjo, pomočnik odrskega mojstra; Klobučar Franjo, odrski delavec; Les Bogo, odrski električar (1951—1954); Mirnik Franc, tehnični šef in ekonom; Palir Amalija, šivilja (1953—1954); Pangerl Anton, odrski delavec; Pristovšek Tilka, šepetalka; Tajnšek Vinko, lasuljar (1952—1954); Vrečer Cilka, znažilka (1953—1954); Gajšek Edvard, vratar (1953—1954); Faktor Konrad, vratar (1953—1954); Kalapati Vlado, vratar (1953—1954).

Vse upravno, administrativno, pomožno umetniško, tehnično in pomožno osebje gledališča, je bilo stalno nastavljeno, razen računovodje Grobelnika Gustava st., ki je bil stalno honorarno nastavljen in pa Hermana Slavka, ki je sodeloval samo pri nekaterih predstavah in bil za te posebej honoriran.

XII.

1954

OSEBJE MG OB PROSLAVI 105. OBLETNICE PRVE SLOVENSKE GLEDALIŠKE PREDSTAVE 24. APRILA 1954 MESTNO GLEDALIŠČE

Režiser Balbina Battelino-Baranovičeva, režiser; umetniški vodja Filipič Lojze, dramaturg; režiser Gombač Branko, slušatelj AIU, Graški Fedor, upravnik MG; režiser Hieng Andrej, režiser.

Igralci: Albreht Janez (1953—1954); Božič Nada; Božič Peter, inspicient in igralec; Brezigar Milan; Goršič Marija; Horvat-Krošl Marjanca, (AIU) (1953—1954); Jeršin Pavle (1953—1954); Jeraj Marija (AIU) (1954); Novak Vladimir; Sirknik Neda; Strnad Slavko (AIU) (1953—1954); Škof Janez; Tomšič Viljem, inspicient in igralec (1953—1954).

Stalno nastavljeno umetniško osebje z upravnikom gledališča.

Červinka Zora, gospodinja (honorarno nastavljena); Golob Anica, gospodinja; Krašovec Milan, uradnik; Sadar Angela, učiteljica; Sedej

Avgust, nameščenec MLO; Vernik Cveto, trgovski pomočnik; inspicient in igralec Vrabl Tone, industrijski uradnik; Vrečko Bogdana, nameščenka.

Nepoklicni igralci, ki so prejeli za sodelovanje pri predstavah honorar.

Upravno in administrativno osebje: Košutnik-Aleksandrin Vera, administrativni tajnik; Mirnik Franc, ekonom.

Pomožno umetniško, tehnično in pomožno osebje gledališča: Bukovec Maks, odrski delavec (1953—1954); Faktor Konrad, odrski delavec; Gajšek Edvard, vratar; Gobec Jože, krojač; Gradišnik Pavla, lasuljarka (1952—1954); Hočevar Jože, mizarški mojster (1953—1954); Jovanović arh. Sveta, tehnični šef (1953—1954); Jeram Cilka, snažilka (1953—1954); Jeram Ivan, mizarški mojster; Jecl Terezija, snažilka (1953—1954); Kalapatj Vlado, pomočnik odrskega električarja; Klobučar Franc, odrski delavec; Korošec Angela, snažilka (1953—1954); Les Bogo, odrski električar; Lešnik Anton, mizarški pomočnik (1953—1954); Novak Anica, šivilja (1953—1954); Palir Amalija, šivilja; Puncer Olga, blagajničarka (honorarna) (1953—1954); Pristovšek Pavla, rekviziterka in garderoberka; Razboršek Jernej st. (1953—1954); Razboršek Jernej ml. (1953—1954); Razgor Jože, ključavničar (1953—1954); Snedič Marjan, električar (honorarni) (1953—1954); Svetelšek Tilka, šepetalka; Tajnšek Vinko, lasuljar; Vrečer Cilka, snažilka.

Upravno, administrativno, pomožno umetniško, tehnično in pomožno osebje gledališča je bilo stalno nastavljeno z izjemo honorarnih.

Opomba: Prva letnica v oklepaju pomeni začetek, druga pa konec delovanja oziroma zadnji nastop posameznika, v društvih in ustanovah, ki jih ta seznam upošteva. Zajete niso vse osebe, ki so sodelovale pri gledališču v določenem obdobju ker so mi bila na razpolago do l. 1936 večinoma časniška poročila in kritike, v katerih so v glavnem omenjena le imena važnejših vlog. Oznaka AIU pri nekaterih osebah pomeni, da so prišli z Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani. Z vprašajem sem označil mesta, kjer nisem mogel do tiska lista ugotoviti imena, poklica, ali letnice začetka ali konca delovanja posameznika. Ves razvoj celjskega gledališkega delovanja do l. 1949 umetniško osebje ni bilo plačano za sodelovanje, razen v sezoni 1923—1924, ko so poskušali ustanoviti v Celju poklicno gledališče. Takrat je bilo plačano vodstvo in dva igralca (M. Košič, J. Zorman), ostali pa so bili honorirani. S predstavo »Kranjski komedijanti« v jeseni 1949, je uprava Ljudskega gledališča uvedla stalne honorarje za vse sodelujoče. MG pomeni Mestno gledališče. CMD pomeni Ciril-Methodovo družbo.

Seznam je sestavljen po abecednem redu, ne po položaju ali funkciji posameznika.

Gledališki list Mestnega gledališča v Celju. Izhaja za vsako premiero. Leto VIII, številka 8, sezona 1953-54. Lastnik in izdajatelj Mestno gledališče v Celju. Predstavniki: Fedor Gradišnik. Urednik: Lojze Filipič. Zunanja oprema arh. Sveta Jovanović. Tiska: Celjska tiskarna. Vsi v Celju. Naklada 900 izvodov. Cena izvodu dvajset dinarjev.

Če želite lepo urediti prostore, v katerih živite in delate, se obrnite na nas! Nudimo Vam družinske spalnice iz vseh vrst furnirja, mehke spalnice, kuhinjske opreme, delovne kabinete, kavče, otomane, trodelne žimnice in vložke za postelje. Razen tega Vam nudimo mehek in trd rezan les, plemenite in slepe furnirje vseh vrst, kakor tudi raznovrstno embalažo.

Telefon: 22-76

33-77

Prodajalna:

Zidanškova ul. 15

tel. 26-34

S A V I N J A   L E S N A   I N D U S T R I J A - C E L J E

B E T O N   C E L J E

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

LJUBLJANSKA CESTA 16 — TELEFON: števil. 20-30 in 27-31

Podjetje zaposluje nad 1000 delavcev, razpolaga s potrebnimi prevoznimi sredstvi in stroji ter opravlja vse vrste visokih in nizkih gradenj — HITRO IN SOLIDNO — Podjetje ima svoje laboratorije za preizkušnjo materiala; sestavlja predračune za vse vrste gradbenih del.

Instalacije mrzle in tople vode ter vseh vrst centralnih kurjav, razne kovinske izdelke in popravila opravlja

K O V I N S K O   P O D J E T J E   C E L J E

8